

К 7/Д 65

120000868313

RICAS DIENAS RUS ДНИ НА РУГА В РУС

ГОБЛЕНИ И УКРАШЕНИЯ

7
465

Българският зрител вече е запознат с латвийското приложно изкуство. Сравнително обширна изложба беше представена през 1973 година в град Русе - града-побратим на столицата на Съветска Латвия Рига. Най-голям успех имаха нашите гоблени и украшенията от кехлибар. Подобни изложби винаги предизвикват голям интерес от страна на чуждестранната публика. Изхождайки от това, сегашната изложба е комплектована от текстилни и кехлибарени изделия. Показани са експонати от колекциите на Художествения музей на Латвийска ССР.

През последните пет години текстилното изкуство бързо се разви, особено тъкането на декоративни стенни ковъори. Необходимост стана свързването на творческия експеримент с високото професионално майсторство. В резултат на това редица майстори достигнаха в своите гоблени голяма художествена изразителност, демонстрирайки великолепно умение чрез разнообразна техника и материали да осъществяват сложни творчески замисли, отговарящи на изискванията на времето. За тази цел се използват всичките изразителни възможности на преждата - багреноост, необикновено тоново богатство, пластичност. Художниците започнаха да използват в структурата на преплитането материали, като овче руно, лени влакна, синтетични и металически нишки. Гоблена обикнаха и той стана популярен. Все по-често архитектите у нас сътрудничат с художниците, чиито произведения не просто украсяват интериора на ресторанти, кафе-сладкарници, хотели и клубове, но създават атмосферата им. Такава известност получи, например народният художник на републиката Рудолф Хеймрат, основателят на латвийската съветска школа за гоблени. От 1961 година, когато към Латвийската държавна художествена академия

беше създаден факултет по текстил, той е негов ръководител и вече е създал не едно поколение млади художници - майстори на текстила. Р. Хеймрат е тактичен педагог, който не сковава инициативата у своите ученици, а ги учи творчески да подхождат към решаването на всяка, даже най-незначителна задача. Способността на всеки художник да мисли пластично-пространствено определи и развитието на индивидуалните творчески почерци и на школата като цяло.

Иска ни се да отбележим, че през 1974 година в Рига голям успех имаше авторската изложба на Р. Хеймрат във връзка с неговата петдесетгодишнина, а тази година бе уредена изложба на негови произведения в Москва, която предизвика необикновен интерес у столичните зрители. През 1972 г. на Р. Хеймрат бе присъдена Държавна премия на Латвийската ССР, а за гоблена "Труд" през 1970 г. той получи сребърен медал на Художествената академия на СССР. Известна представа за творчеството на прочутия майстор ще дадат на българския зрител двата гоблена, показани на тази изложба. Задълбоченото познаване на основата на народното изкуство се проявява в подхода на Р. Хеймрат при решението на гоблена, в структурата на художествения му език.

Казаното за Р. Хеймрат в много отношения е валидно и за останалите участници в изложбата - негови ученици. Важно е да отбележим още, че латвийските художници сами изработват гоблените си. Всеки от майсторите е неизтощимо изобретателен, на всекиго са присъщи острота на виждането, полет на фантазията и едновременно целеустременост на образното мислене. Всичко това кара зрителя да се чувства съучастник на художника. Днес латвийските гоблени придобиват ценност, която им определя място в голямото изкуство.

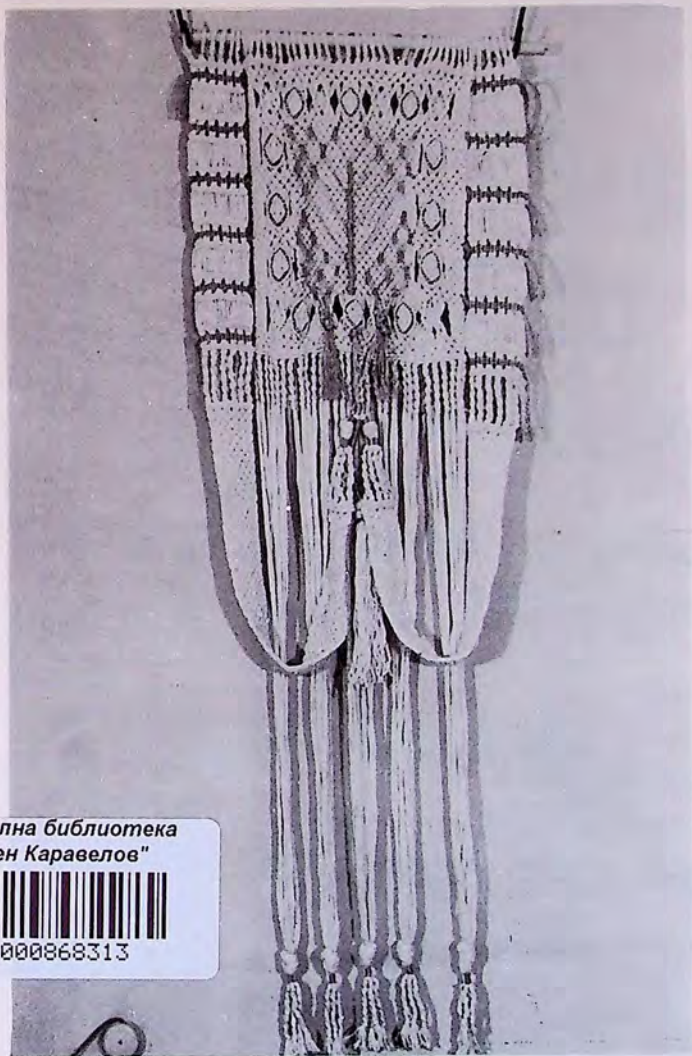
441501

Старинни традиции свързват латвийското ювелирно изкуство с обработката на кехлибар и метал. До края на 60-те години по-голямата част от украшенията изработваха почти само от кехлибар, използвайки метала като рамка. През 70-те години художниците проявиха интерес към разширяване границите на използваните материали и разнообразяване на предметите за украшение. Започна по-широко приложение на метала за сметка на кехлибара. По тази причина на сегашната изложба експонираните украшения от кехлибар са от 60-те и началото на 70-те години. Сред тях с неизменното си майсторство и прецизност на изработката се отличават изделията на най-стария майстор на републиката Я. Судмалис. Той е създател на лиепайската школа за обработка на кехлибар. Лиепая е град на брега на морето, който има стари традиции в този отрасъл. Художниците от лиепайската школа за кехлибар се стараят да съхранят народното умение и в същото време да покажат цялата природна красота на "слънчевия камък", да разкрият богатството на топлите му тонове.

Наред с много или малко традиционните украшения от кехлибар, зрителят може да се запознае и с най-новите тенденции в латвийското ювелирно изкуство. Голяма роля в направата на нови украшения от метал играят формите, взети от природата и внасящи различни стилистични нюанси. Тук преобладава емоционалното начало, например, в украшенията на известния майстор Л. Андрияйтис или на младата художничка Марта Краста. Но има и някои чисто конструктивни решения, в осъществяването на които също е проявено високо ювелирно майсторство.

За по-нататъшното развитие на латвийското съветско декоративно-приложно изкуство спомагат и интернационалните творчески

връзки, взаимното плодотворно влияние и сътрудничество на съветски и чуждестранни художници, творческите им контакти. Надяваме се, че и сегашната изложба ще послужи на тази цел.

ЕРНА ОШЕЛЕ - "Янтра" / Спомен за Индия/

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868313

У К Р А Ш Е Н И Я

ЛИВИЯ АНДРЮКАЙТИТЕ - 1936 г.

1. Колие
кехлибар, мед. 1970. 43/6/7,6
2. Колие
кехлибар, метал. 1970. 7,5/8,5
3. Колие
кехлибар, метал. 1970. 43/7
4. Огърлица
ново сребро, кехлибар. 1971. 28/17
5. Пръстен
метал, кехлибар. 1971. 2,2/5
6. Гривна
бронз, емайл, лазурит. 1976. 5/16,5
7. Огърлица
бронз, емайл, лазурит, кожа. 1976. 5/16,5
- Комплект украшения 1978.
8. Колие : сребро, опал 30/4
9. Пръстен: сребро 2,4/0,4

АЛДИС АУНИН - 1946 г.

10. Гривна
метал, кехлибар. 1973. 8/5
11. Пръстен
метал, кехлибар. 1973. 5/3,5

МАРИС АУНИН - 1949 г.

12. Огърлица
кехлибар, ново сребро. 1969. 43/12
13. Огърлица
ново сребро. 1975. 8,5/3,8

ЕЙЖЕН АУНИН - 1911 г.

14. Огърлица
метал, кехлибар. 1968. дл. 30
15. Брошка
кехлибар. 1969. 9/7,5
16. Медальон
метал, кехлибар. 1969. дл. 43/6,5

АРТУР БУЙЛИС - 1922 г.

17. Гердан
кехлибар, метал. 1970. 45/3,3

18. Брошка		
кехлибар, метал.	1971.	15/9,5
ЕВАЛД ВЕЙДЕМАНИС - 1920 г.		
Комплект украшения	1976.	
ново сребро, кехлибар:		
19. Колие		8,2/5,5/2,1
20. Гривна		2,9/7,2/5,8
21. Пръстен		3,2/2,3/3
ВИЛМА ЗАРИНЯ - 1947 г.		
Комплект украшения	1978.	
сребро:		
22. Огърлица		18,7/12,7
23. Гривна		19,5/2,6
24. Пръстен		2,6/19
ГУНДЕГА ИВАНОВА - 1928 г.		
25. Огърлица	1969.	
оксид. метал, кехлибар.		28,8/3/11,5
26. Колие		
метал, кехлибар.	1971.	27/4,5
ОЛГЕРТ КЕТЕРЛИН - 1925 г.		
27. Декоративен съд		
кехлибар.	1961.	11,5/6,5
28. Декоративен предмет		
кехлибар.	1962.	5,5/7,5
29. Огърлица		
кехлибар, ново сребро.	1967.	5/6/42
30. Колие		
кехлибар, мед.	1969.	42/8
МАРТА КРАСТА - 1953 г.		
Комплект украшения	1974.	
"Горска приказка":		
месинг, стъкло:		
31. Огърлица		14/12,2/9,5
32. Пръстен		4,5/3/2
33. Пръстен		3,5/2,9/2
ДЗИНТАР ЛАМЕ - 1932 г.		
34. Колие	1976.	
ново сребро, кехлибар.		5,2/4,5/1,8
ВАЛЕСКА ЛЕНКЕ - 1929 г.		
35. Брошка		

	кехлибар ,метал. 1969.	6,5/6,5
36.	Огърлица кехлибар,метал. 1970.	43/8
37.	Брошка кехлибар,ново сребро. 1970.	13/7
38.	Колие месинг,ново сребро. 1976.	7,6/6
МИЛИЯ ЛИЕПИНЯ - 1925 г.		
39.	Колие кехлибар,метал. 1970.	44/9
40.	Брошка кехлибар,метал. 1971.	49/10,5
АУСТРА МЕЛДЕРЕ - 1925 г.		
41.	Брошка кехлибар,метал. 1963.	4,5/4,5
42.	Огърлица кехлибар,метал. 1965.	дл.45
43.	Брошка кехлибар,метал. 1966.	7/5
44.	Брошка кехлибар,метал. 1967.	5/17
45.	Огърлица метал,кехлибар. 1968.	дл.48
Комплект украшения 1968.		
кехлибар,метал:		
46.	Огърлица	дл.47/кехлибар 10/9/
47.	Гривна	дл.24
48.	Обеци	дл.12
49.	Брошка кехлибар,метал. 1970.	12/17,5
50.	Колие кехлибар,метал. 1970.	33/5
ИНАРА НЕЙЛАНДЕ - 1936 г.		
51.	Огърлица 1968. метал,кехлибар. 28/кехлибар	4,5/1,6
ЕРНА ПУМПУРЕ - 1911 г.		
52.	Брошка кехлибар. 1966.	11,5/3,3
53.	Колие кехлибар,метал. 1969.	62/6/9

ГЕОРГ РОМУЛИС - 1928 г.		
54. Огърлица		
кехлибар, метал.	1971.	50/6,5
55. Огърлица		
кехлибар, метал.	1971.	45/5,8
ЕРИК РУБЕНИС - 1903 г.		
56. Колие		
кехлибар, метал.	1969.	44/6/10
57. Огърлица		
кехлибар, метал.	1971.	44/10
ПАУЛ СПРИДЗАН - 1945 г.		
58. Огърлица		
ново сребро.	1973.	20/12
ЯНИС СУДМАЛИС - 1887 г.		
59. Брошка		
кехлибар, метал.	1970.	9,5/5,5
60. Брошка с висулки		
кехлибар, метал.	1970.	8/7
61. Висулка с верижка		
кехлибар, метал.	1970.	41/3
МАЙЯ СНИЕДЗИТЕ - 1945 г.		
Комплект украшения	1978.	
62. Колие		
сребро, опал.		30/4
63. Пръстен, сребро.		2,4/0,4
СКАЙДРИТЕ СВАРЕНИЕЦЕ - 1950 г.		
Комплект украшения	1978.	
сребро, емайл:		
64. Огърлица		18/12,5
65. Гривна		5,1/6,5
ВОЛДЕМАР ТИЛТИН - 1899 г.		
66. Колие		
дърво, кехлибар.	1974.	8,7/10/2,2
ИНДУЛИС УРБАН - 1947 г.		
67. Колие		
сребро, ахат.	1978.	37,8/4
ЛАЙМДОТА ЕНЦЕ - 1949 г.		
68. Колие		
ново сребро.	1972.	28/4,7
69. Колие, мед	1973.	31/4

Комплект украшения 1975.

месинг:

70. Гривна

6/8

71. Огърлица

18/15

ЗЕНТА ЯКОВЛЕВА - 1942 г.

72. Колие 1970.

кехлибар, метал дл44/кехлибар 10,5/7/

ЕРНА ПУМПУРЕ - Брошка

Г О Б Л Е Н И

АЙНА АЛКСНЕ - 1943 г.

1. "Стопани на земята", гоблен:
вълна. 1977. 200/270

ИЛМА АУСТРИНЯ - 1940 г.

2. "Летен мед", гоблен:
вълна, лен. 1976.

АЙЯ БАУМАНЕ - 1943 г.

3. "Море", смесена техника:
вълна, лен. 1976. 300/200

ВЕРА ВИДУКА - 1916 г.

4. Жълт
5. Зелен стенни ковъори
6. Бял
синтетично влакно, рибарски
конци. 1973.

АЙЯ КРУМИНЯ - 1953 г.

7. "Неделя", гоблен:
вълна, лен. 1975. 180/145

АЙНА МУЗЕ - 1943 г.

8. "Посвещение", гоблен:
вълна, лен. 1977. 200/300

ЕРНА ОШЕЛЕ - 1915 г.

9. "Янтра" /Спомен за Индия/
възелова техника, вълна,
металически нишки. 1975. 170/170

КРИСТИНЕ ПАСТЕРНАКА - 1952 г.

10. "Утро", гоблен:
вълна, лен. 1977. 280/160

ЛИЛИТА ПОСТАЖА - 1941 г.

11. "Игра на светлини и сенки",
гоблен: вълна х/б 1975. 200/325

АНИТА ПЕТЕРСОНЕ - 1942 г.

12. "Празничен салют", гоблен:
вълна, лен. 1977. 200/350

ЕГИЛ РОЗЕНБЕРГ - 1948 г.

13. "Море", гоблен:
вълна, лен. 1973. 220/110

14. "Ритми", гоблен:
вълна, лен. 1976.	280/260
ПЕТЕРИС СИДАР - 1948 г.	
15. "Народен мотив", гоблен:
вълна, лен. 1978.	195/295
РУДОЛФ ХЕЙМРАТ - 1926 г.	
16. "Ранна пролет", гоблен:
вълна, лен. 1974.	210/173
17. "Нашата гора", гоблен:
вълна, лен. 1976.	240/300
САРМА ЕГЛИТЕ - 1943 г.	
18. "Сватба", гоблен:
вълна, лен. 1977.	170/300

САРМА ЕГЛИТЕ - "Сватба", гоблен

